

Short Communication

Awareness on taking folic acid supplement among women in the obstetric clinics in Tehran

M Hematyar*

Zh Fazel Sarjuii**

L Nazari***

* Associate professor of pediatrics, Islamic Azad University, Tehran Medical Branch, Iran

** Assistant professor of obstetrics & gynecology, Islamic Azad University, Tehran Medical Branch, Iran

*** General practitioner

***Abstract**

This cross-sectional study was performed to evaluate the awareness of women on taking folic acid and also assess the related factors. The study was performed on 500 women between 18-45 years old who visited obstetric clinics of Islamic Azad University and several private obstetric offices. Demographic and social status of the participants and their awareness about folic acid supplement were collected through questionnaire and further evaluated. The data were analyzed by SPSS via descriptive statistics and chi-square test. Of total cases, 77.6% were familiar with the name of folic acid from which 79.6% knew the role of this supplement in preventing congenital disorders and 33% aware of the proper time for the drug application. The results indicated that the degree of awareness among married women who had higher education with moderate to good economical standard of living and also those involved in jobs associated with different medical professions, were higher than those with less education and unrelated jobs. Also, the consumption of folic acid by pregnant women familiar with this supplement was higher than unfamiliar subjects. Meanwhile, it was revealed that the most important reason in failure to consume folic acid during pregnancy was due to lack of knowledge by women and also the negligence of physicians in prescribing the drug.

Keywords: Folic Acid, Neural Tube Defect, Women, Fertility, Congenital Anomalies

Corresponding Address: Javaheri hospital, Khaghani St, Shariati St, Tehran, Iran

Email: f_hemat@yahoo.com

Tell: +98 21-22008052

Received: 2007/04/17

Accepted: 2008/01/26

گزارش کوتاه

بررسی آگاهی زنان مراجعه کننده به درمانگاه‌ها و مطب‌های زنان و زایمان شهر تهران در مورد مصرف اسید فولیک

دکتر معصومه همت یار*   دکتر زاله فاضل سرجویی**   دکتر لیلا نظری***

* دانشیار گروه کودکان دانشگاه آزاد اسلامی واحد پزشکی تهران

** استادیار گروه زنان دانشگاه آزاد اسلامی واحد پزشکی تهران

*** پزشک عمومی

Email: f_hemat@yahoo.com

آدرس مکاتبه: تهران، خیابان شریعتی، خیابان خاقانی، بیمارستان جواهری، تلفن ۰۲۱-۲۲۰۰۸۰۵۲

تاریخ دریافت: ۸۶/۱/۲۸   تاریخ پذیرش: ۸۶/۱/۶

* چکیده

این مطالعه مقطعی در سال ۱۳۸۴ بر روی ۵۰۰ خانم ۱۸ تا ۴۵ ساله مراجعه کننده به درمانگاه‌های زنان بیمارستان‌های تابعه دانشگاه آزاد اسلامی و مطب خصوصی تعدادی از متخصصین زنان در تهران انجام شد. مشخصات دموگرافیک و میزان آگاهی در مورد فواید اسید فولیک با استفاده از پرسش‌نامه جمع‌آوری و با آمارهای توصیفی و آزمون مجذور کای تجزیه و تحلیل شدند. ۷۷/۶٪ از زنان نام اسید فولیک را شنیده بودند و از این تعداد ۷۹/۶٪ از نقش اسید فولیک در پیشگیری از بعضی نقایص مادرزادی و ۳۳٪ از زمان صحیح مصرف آن آگاهی داشتند. میزان آگاهی در زنان متأهل، با تحصیلات بالاتر، وضعیت اجتماعی-اقتصادی خوب و متوسط، شاغلین در رشته‌های پزشکی و پیراپزشکی بالاتر بود. در زنانی که آگاهی داشتند، میزان مصرف اسید فولیک طی حاملگی بیش تر بود. بیش ترین علت عدم مصرف طی حاملگی، نداشتن آگاهی در مورد اسید فولیک و عدم توصیه پزشک بود.

کلیدواژه‌ها: اسید فولیک، نقص لوله عصبی، زنان، باروری، نقایص مادرزادی

* مقدمه:

اسید فولیک می‌تواند از بعضی نقص‌های مادرزادی شامل نقص‌های لوله عصبی (NTD)، شکاف کام و لب و نقص‌های مادرزادی قلب و اندام‌ها جلوگیری کند.^(۱-۴) فقدان آگاهی از اهمیت اسید فولیک شایع‌ترین علت عدم مصرف آن طی حاملگی بوده است.^(۵) از طرفی میزان بالایی از حاملگی‌ها برنامه ریزی نشده است و تعداد قلیلی از زنان اسید فولیک را در دوره صحیح یعنی حوالی لقاح دریافت می‌کنند. لذا غنی‌سازی غذاها، ترویج استفاده از قرص‌های ویتامین و برنامه‌ریزی حاملگی باید در نظر گرفته شود.^(۶) تصمیم‌گیری در مورد انجام هر یک از برنامه‌های فوق بر اساس تعیین میزان آگاهی زنان سنین باروری در مورد مصرف اسید فولیک و نقش و میزان مصرف آن است.

* مواد و روش‌ها:

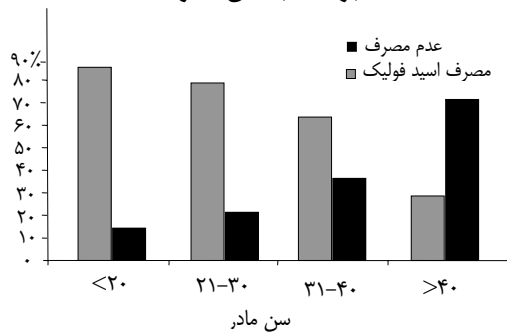
این مطالعه مقطعی در سال ۱۳۸۴ بر روی ۵۰۰ خانم ۱۸ تا ۴۵ ساله مراجعه کننده به درمانگاه‌های زنان بیمارستان‌های دانشگاه آزاد اسلامی و برخی مطب‌های خصوصی متخصصین زنان در تهران انجام شد. شرکت کنندگان به صورت نمونه‌گیری آسان انتخاب شدند. اطلاعات با استفاده از پرسش‌نامه جمع‌آوری و با استفاده از نرم افزار SPSS و آمارهای توصیفی و آزمون مجذور کای تحلیل شدند.

* یافته‌ها:

میانگین سنی زنان، $27/9 \pm 6/4$ سال و بیش‌ترین فراوانی سنی ۲۳ سال بود. ۷۷/۶ درصد از شرکت کنندگان نام اسید فولیک را شنیده و آن را به

نظر محل مراجعه، بیشترین آگاهی در افرادی مشاهده شد که به مطب‌های خصوصی مراجعه کرده بودند ($p < 0/01$). بین رتبه حاملگی و شغل مادر با مصرف اسید فولیک طی حاملگی ارتباط معنی‌دار مشاهده نشد. در زنان تحصیل کرده و با وضعیت اجتماعی اقتصادی متوسط و خوب مصرف اسید فولیک طی دوران بارداری بیش‌تر مشاهده شد. با افزایش سن مادر، میزان مصرف اسید فولیک طی حاملگی کاهش می‌یافت (نمودار شماره ۲).

نمودار ۲- فراوانی مصرف اسید فولیک طی حاملگی بر حسب سن مادر

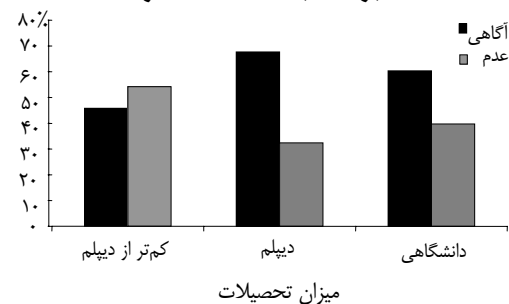
اکثر افراد از طریق پزشکان (۵۰/۸ درصد) و خواندن مجله و کتاب (۱۷/۴ درصد) در مورد اسید فولیک اطلاعات به دست آورده بودند.

*بحث و نتیجه‌گیری:

این مطالعه نشان داد، بعضی از افرادی که اسید فولیک را به عنوان یک دارو می‌شناختند، از اثر آن در پیشگیری از بروز نقایص مادرزادی اطلاعی نداشتند و اسید فولیک را تنها به عنوان یک داروی تکمیلی یا تقویتی می‌شناختند که این خود سبب عدم مصرف صحیح و به موقع آن می‌شد، به طوری که ۳۱/۵ درصد از افراد در دوران بارداری اصلاً از اسید فولیک استفاده نکرده بودند و ۱۲/۵ درصد از افرادی که مصرف کرده بودند، مصرف مرتب نداشتند و تنها یک سوم افراد از زمان صحیح مصرف دارو اطلاع داشتند. در مطالعه مشابهی در ایرلند ۹۲ درصد افراد مورد مطالعه نام

عنوان یک دارو می‌شناختند و از میان آنها، ۷۹/۶ درصد می‌دانستند که اسید فولیک می‌تواند از بعضی نقایص مادرزادی جلوگیری نماید و ۸۶/۵ درصد می‌دانستند که اسید فولیک باید در تمام زنان حامله مصرف شود. اما تنها ۳۳ درصد از زمان صحیح مصرف آن، یعنی قبل از حاملگی تا ۳ ماه بعد از حاملگی، اطلاع داشتند. بیش‌ترین آگاهی در مورد اثر اسید فولیک در گروه سنی ۲۱ تا ۳۰ سال (۵۷/۳ درصد) مشاهده شد، اما از لحاظ آماری بین سن و میزان آگاهی ارتباط معنی‌داری به دست نیامد. بین میزان تحصیلات و میزان آگاهی ارتباط معنی‌دار مشاهده شد ($p < 0/01$). میزان آگاهی در زنان دیپلمه و با تحصیلات دانشگاهی بیش‌تر بود (نمودار شماره ۱).

نمودار ۱- فراوانی نسبی آگاهی از فواید اسید فولیک بر حسب تحصیلات مادر

میزان آگاهی در زنان متأهل، با وضعیت اجتماعی و اقتصادی متوسط و خوب و شاغلین مرتبط به رشته پزشکی بالاتر بود ($p < 0/01$). ۲۵۷ نفر (۵۱/۴ درصد) سابقه بارداری داشتند که تنها ۶۸/۵ درصد طی حاملگی اسید فولیک مصرف کرده بودند از میان مصرف‌کنندگان، ۸۷/۵ درصد به طور مرتب روزانه و بقیه به طور نامرتب اسید فولیک را مصرف کرده بودند. بیش‌ترین علت عدم مصرف اسید فولیک طی حاملگی، عدم آگاهی در مورد فواید اسید فولیک (۳۳/۳ درصد) و عدم توصیه پزشک (۴۱/۷ درصد) بود و افرادی که در مورد فواید اسید فولیک آگاهی داشتند، بیش‌تر از دیگران در دوران بارداری از آن استفاده کرده بودند ($p < 0/01$). از

پیشگیری از نقایص مادرزادی و در دسترس و ارزان بودن دارو در کشورمان، به نظر می‌رسد با صرف هزینه‌ای اندک جهت ارتقای سطح آگاهی زنان جوان کشور توسط رسانه‌های گروهی یا دفترهای آموزشی در مراکز دولتی می‌توان از تبعات مادی و معنوی یک بارداری ناسالم جلوگیری کرد و گامی بلند جهت ارتقای سلامت جامعه برداشت.

*سپاس‌گزاری:

بدین وسیله از دانشگاه آزاد اسلامی واحد پزشکی تهران جهت تأمین هزینه‌های این تحقیق قدرانی می‌شود.

*مراجع:

1. Botto LD, Olney RS, Erickson JD. Vitamin supplements and the risk for congenital anomalies other than neural tube defects. *Am J Med Genet C Semin Med Genet* 2004 Feb 15; 125 C(1): 12-21
2. Rouget F, Monfort C, Bahuau M, et al. Periconceptional folates and the prevention of orofacial clefts: role of dietary intakes in France. *Rev Epidemiol Sante Publique* 2005 Sep; 53(4): 351-60
3. Mc Donald SD, Ferguson S, Tam L, et al. The prevention of congenital anomalies with periconceptional folic acid supplementation. *J Obstet Gynecol Can* 2003; 25(2): 115-21
4. Bailey LB, Berry RJ. Folic acid supplementation and the occurrence of congenital heart defects, orofacial clefts, multiple births and miscarriage. *Am J Clin Nutr* 2005; 81(5): 1213S-17S
5. French MR, Barr SI, Levy-Milne R. Folate intakes and awareness of folate to prevent neural tube defects: a survey of women living in Vancouver, Canada. *J Am Diet Assoc* 2003 Feb; 103(2): 181-5

اسید فولیک را شنیده بودند، ۶۷ درصد از اثر پیشگیری کننده آن از بروز نقایص لوله عصبی آگاهی داشتند و تنها ۱۸ درصد آن را در زمان صحیح مصرف کرده بودند.^(۷) در مطالعه انجام شده در امارات عربی این میزان‌ها به ترتیب ۴۶/۴، ۸/۷ و ۴۵/۵ درصد بودند.^(۸) در مطالعه دیگری در استرالیا ۶۲/۳ درصد از زنان از اثر اسید فولیک آگاهی داشتند. آگاهی در زنان جوان تر، با اولین حاملگی و با تحصیلات پایین‌تر، کم‌تر بود.^(۹) در مطالعه حاضر بیش‌ترین علت عدم مصرف اسید فولیک در دوران بارداری، عدم توصیه پزشک و عدم آگاهی ایشان از فواید این دارو بود و بیش‌ترین میزان مصرف در زنانی دیده شد که از فواید اسید فولیک آگاهی داشتند. در مطالعه‌ای در وانکوور کانادا نیز عدم آگاهی از اهمیت فولات شایع‌ترین علت عدم مصرف آن در دوران قبل از حاملگی بود.^(۵) لذا، این اطلاعات باید به طور وسیع‌تر از طریق سیستم‌های بهداشتی و آموزشی در اختیار زنان قرار گیرد. زنانی که کودک مبتلا به نقص لوله عصبی دارند باید در مورد خطر تکرار آن در حاملگی بعد و طریقه مصرف اسید فولیک آگاه شوند. همچنین توصیه می‌شود روی زمان صحیح مصرف اسید فولیک تأکید بیش‌تری شود یا از روش‌های دیگری همچون غنی‌سازی مواد غذایی و یا تجویز مکمل‌های اسید فولیک طی سنین باروری به خانم‌ها بهره گرفته شود. بیش‌ترین میزان آگاهی در مطالعه حاضر در افرادی وجود داشت که جهت مراقبت‌های دوران بارداری خود به مراکز خصوصی مراجعه می‌کردند. به نظر می‌رسد در مراکز دولتی و بیمارستان‌ها به علت ازدحام بیماران، فرصت کافی برای صحبت کردن با بیماران و توجه آنها توسط پزشک وجود ندارد. افراد مورد مطالعه ما بیش‌ترین اطلاعات در مورد اسید فولیک را از طریق پزشکان خود کسب کرده بودند و عوامل متعدد دیگری همچون رسانه‌های گروهی نقش بسیار کم رنگی در این زمینه داشتند. با توجه به اهمیت مصرف اسید فولیک در

6. Kondo A, Kamihira O, Shimosuka Y, et al. Awareness of the role of folic acid, dietary folate intake and plasma folate concentration in Japan. *J Obstet Gynecol Res* 2005 Apr; 31(2): 172-7
7. Oleary M, Donnell RM, Johnson H. Folic acid and prevention of neural tube defects in 2000 improved awareness-low periconceptional uptake. *Ir Med J* 2001 Jun; 94(6): 180-1
8. Abdulrazzaq YM, Al-Gazali LI, Bener A, et al. Folic acid awareness and intake survey in the United Arab Emirates. *Reprod Toxicol* 2003 Mar-Apr; 17(2): 171-6
9. Bower C, Miller M, Payne J, Serna P. Promotion of folate for the prevention of neural tube defects: who benefit? *Paediatr Perinat Epidemiol* 2005 Nov; 19(6): 435-44